

บทที่ 5

ตัวแบบดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากผลการวิจัยในบทที่ 4 ผู้ศึกษาได้นำผลที่ได้จากทั้ง 3 ภาคส่วน คือ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Survey by Questionnaire) และจากการประชุมสัมมนาวิชาการ (Forum) นำมาประมวลวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review) อีกครั้งหนึ่ง จากนั้นได้ทำการสังเคราะห์และนำเสนอตัวแบบ (Model) ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพหรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กรอบแนวคิดหลัก (Core Conceptual Framework) ในการสร้างดัชนีชี้วัด

กรอบแนวคิดหลัก (Core Conceptual Framework) ในครั้งนี้อาศัยตัวแบบ (Model) ของความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) ตามแนวทางของ เดวิด ซี. แม็คคลีแลนด์ (David C. McClelland) เป็นกรอบใหญ่ ซึ่งตามตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะดังกล่าว ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) ทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ (Self-Concept and Profession Concept) พฤติกรรม (Behavior) และแรงจูงใจ (Motivation) โดยมีฐานคิดว่าองค์ประกอบตามตัวแบบ (Model) ของความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) ดังกล่าวสามารถบ่งบอกหรือแสดงให้เห็นถึงความเป็นวิชาชีพหรือความเป็นมืออาชีพของปัจเจกบุคคลในสายงานวิชาชีพใดๆ ได้

สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาถึงความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ดังนั้น เมื่อใช้ตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) เป็นกรอบแนวคิดหลัก ในองค์ประกอบของความสามารถเชิงสมรรถนะ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบย่อยที่เป็นตัวบ่งชี้หรือแสดงถึงความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย โดยองค์ประกอบย่อยดังกล่าวนี้ต้องเกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิด กระบวนการ และวิธีการสื่อข่าวการเมืองไทยและสื่อมวลชน ดังนั้น ในการพิจารณาองค์ประกอบย่อยเพื่อนำเข้าสู่ตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะทั้ง 6 องค์ประกอบนั้น จึงต้องอาศัยการศึกษาและทบทวนแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อมวลชนเป็นแนวทาง ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้อาศัยหลักแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ดังต่อไปนี้เป็นฐานคิด

ในการสกัดหาองค์ประกอบย่อยที่จะบ่งบอกหรือแสดงถึงความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ซึ่งได้แก่

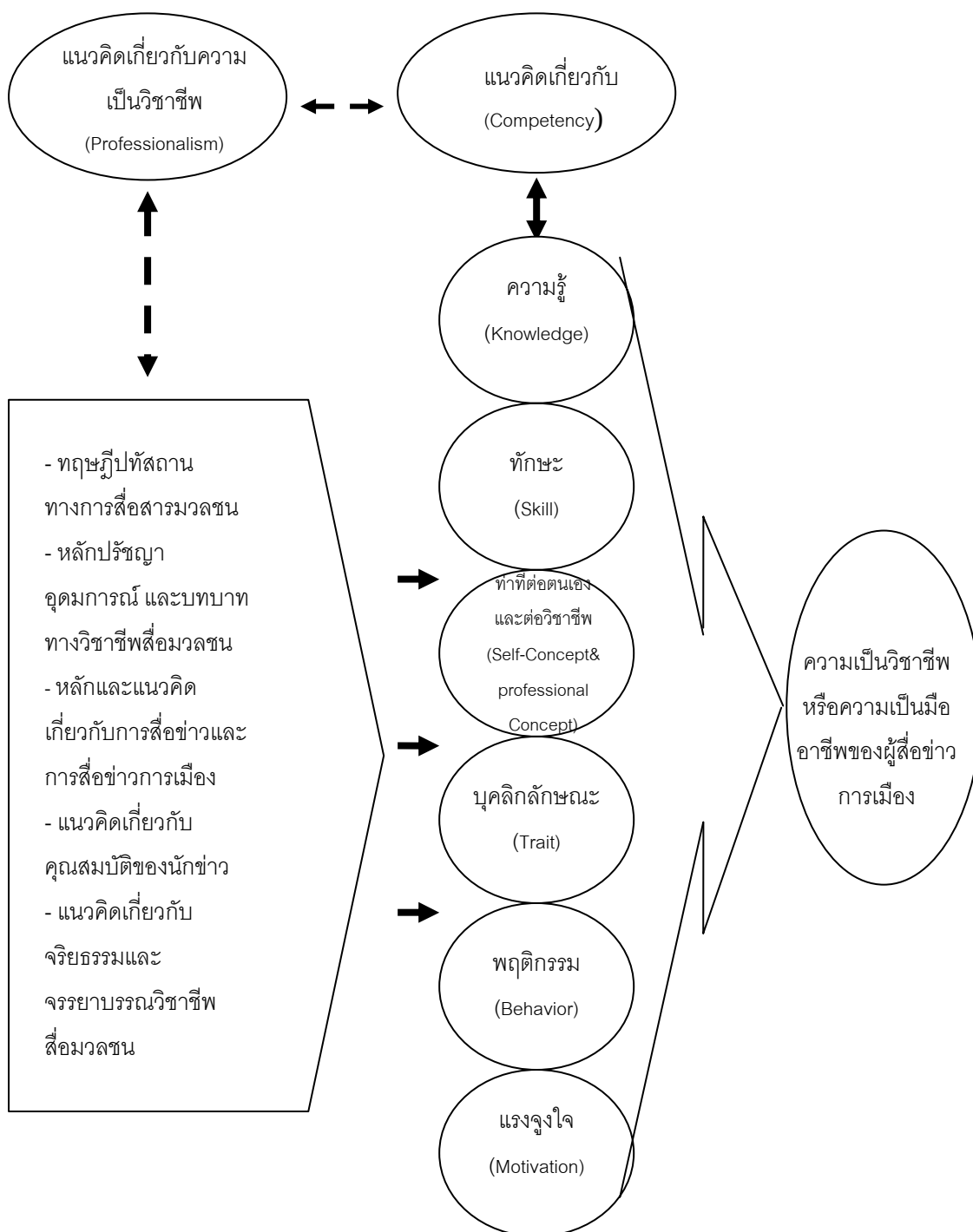
- ทฤษฎีปทัสถานทางการสื่อสารมวลชน
- แนวคิดเกี่ยวกับปรัชญา อุดมการณ์และบทบาททางวิชาชีพของสื่อมวลชน
- แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักข่าว
- แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อข่าวและการสื่อข่าวการเมือง
- แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพสื่อมวลชน

ในขณะเดียวกันเมื่อการศึกษาถึงความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย จึงต้องทำการศึกษาทบทวนหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับ “ความเป็นวิชาชีพ” หรือ “ความเป็นมืออาชีพ” ด้วย เพื่อให้เกิดกรอบคิดและกรอบคำนิยามที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นวิชาชีพ หรือความเป็นมืออาชีพ ดังกล่าว

ทั้งนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่างๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ ตามแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.1

กรอบแนวคิด (Conceptual Framework) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทฤษฎีทางการสื่อสารมวลชน และตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะ (Competency) และความเป็นวิชาชีพ หรือมืออาชีพ (Professionalism) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

ตัวแบบ (Model) ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย

จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ดังได้ดำเนินการและนำเสนอไว้ในบทที่ 4 เมื่อนำมาสร้างเป็นดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยตามกรอบแนวคิดของตัวแบบความสามารถเชิงสมรรถนะดังกล่าวข้างต้น สามารถสร้างดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยได้ ดังนี้

ดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ประกอบด้วย กลุ่มดัชนี (Indexes) จำนวน 12 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มดัชนีขององค์ประกอบด้านความรู้ (Knowledge) 3 กลุ่ม กลุ่มดัชนีขององค์ประกอบด้านทักษะ 2 กลุ่ม กลุ่มดัชนีขององค์ประกอบด้านบุคลิกลักษณะ 3 กลุ่ม กลุ่มดัชนีขององค์ประกอบด้านท่าทีต่อตนเองและต่อวิชาชีพ กลุ่มดัชนีขององค์ประกอบด้านพฤติกรรม และดัชนีขององค์ประกอบด้านแรงจูงใจ ด้านละ 1 กลุ่ม ซึ่งสามารถแจกแจงรายละเอียดได้ ดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านความรู้ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 4 กลุ่ม ได้แก่

1. ดัชนีชี้วัดความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อยจำนวน 10 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค
2. ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค
3. ด้านศิลปวัฒนธรรม
4. ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน
5. ด้านเศรษฐกิจพอเพียง
6. ด้านการตลาด
7. ด้านประวัติศาสตร์โลก
8. ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป
9. ด้านประวัติศาสตร์ไทย
10. ด้านเศรษฐกิจการเมือง

2. ดัชนีชี้วัดความรู้พื้นฐานทางการเมือง ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 6 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านการเมืองการปกครองไทย

2. ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป
 3. ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย
 4. ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป
 5. ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง
 6. ด้านจริยธรรมการเมือง
3. ดัชนีชี้วัดความรู้ทางด้านสื่อสารมวลชน ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 6 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของสื่อมวลชน
2. ด้านการสื่อข่าว
3. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสื่อมวลชน
4. ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน
5. ด้านการวิพากษ์
6. ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน

4. ดัชนีชี้วัดความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 4 ตัวชี้วัด คือ

1. ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ
2. ด้านกฎหมายเลือกตั้ง และพรรคการเมือง
3. ด้านกฎหมายทั่วไป
4. ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ

องค์ประกอบด้านทักษะ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 2 กลุ่ม ได้แก่

5. ดัชนีชี้วัดทักษะเชิงกระบวนการข่าว ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 9 ตัวชี้วัด คือ

1. ทักษะด้านการสื่อข่าว
2. ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุปประเด็นข่าว
3. ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์
4. ทักษะด้านการสัมภาษณ์
5. ทักษะด้านการเขียน
6. ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์

7. ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย
8. ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว
9. ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร

6. ดัชนีชี้วัดทักษะเชิงเทคนิคและการจัดการ ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 8 ตัวชี้วัด คือ

1. ทักษะด้านการถ่ายภาพ
2. ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีการสื่อสาร
3. ทักษะด้านการสร้างและรักษาความสัมพันธ์กับผู้อื่น
4. ทักษะด้านการบริหารเวลา
5. ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
6. ทักษะด้านการใช้ภาษาอังกฤษ
7. ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์
8. ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวนสอบสวน

องค์ประกอบด้านบุคลิกลักษณะ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 3 กลุ่ม ได้แก่

7. ดัชนีชี้วัดบุคลิกลักษณะพิเศษสำหรับผู้สื่อข่าวซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 6 ตัวชี้วัด คือ

1. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
2. การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม
3. การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต
4. การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ
5. การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ถูกต้อง/ความอยุติธรรม

8. ดัชนีชี้วัดบุคลิกลักษณะเฉพาะสำหรับผู้สื่อข่าว ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 8 ตัวชี้วัด คือ

1. การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม
2. การเป็นผู้มีจรรยาบรรณต่อข่าว
3. การเป็นผู้มีจินตนาการ
4. การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น

5. การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ
6. การเป็นผู้มีความอยากรู้ อยากเห็น
7. การเป็นผู้มีความอดทน
8. การเป็นผู้มีความช่างสังเกต

9. ดัชนีชี้วัดบุคลิกลักษณะพื้นฐานสำหรับผู้สื่อข่าว ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ

1. การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ
 2. การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวเต็มเวลา
 3. การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์
- องค์ประกอบด้านทำที่ต่อตนเองและต่อวิชาชีพ ที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าว

การเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 1 กลุ่ม ได้แก่

10. ดัชนีชี้วัดค่านิยมในสิทธิเสรีภาพและอุดมการณ์สื่อสารมวลชน ซึ่งประกอบด้วย ดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 9 ตัวชี้วัด คือ

1. การมีความยึดมั่นและเคารพในหลักสิทธิมนุษยชน
2. การมีความยึดมั่นในบทบาทการนำเสนอความจริงต่อสังคม
3. การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม
4. การมีความยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพ
5. การมีความยึดมั่นในการมีอิสระทางความคิด
6. การมีความยึดมั่นในบทบาท “สุนัขเฝ้ายาม” (watch dog)
7. การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพผู้สื่อข่าว
8. การมีความเชื่อมั่นในตนเอง
9. การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย

องค์ประกอบด้านการประพฤติตนที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 3 กลุ่ม ได้แก่

11. ดัชนีชี้วัดพฤติกรรมอันพึงประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าว ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 10 ตัวชี้วัด คือ

1. การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ
2. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ

4. การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
5. การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกต้อง
6. การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด
7. การรักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง
8. การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่าง

สม่ำเสมอ

9. การวางตัวเป็นกลาง
10. การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและ

พวกพ้อง

องค์ประกอบด้านแรงจูงใจที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้สื่อข่าวการเมืองไทยมืออาชีพ ประกอบด้วยดัชนีชี้วัด 1 กลุ่ม ได้แก่

12. ดัชนีชี้วัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยดัชนีชี้วัดย่อย จำนวน 6

ตัวชี้วัด คือ

1. การมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ตนเอง
2. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด
3. การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน
4. การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อ

สังคม

5. การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะเวลายาวนาน
6. การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ

ตารางที่ 5.1

ข้อเสนอตัวแบบดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) สำหรับผู้สื่อข่าวการเมืองไทย พร้อมคะแนน
สำหรับการประเมิน และค่าน้ำหนักของแต่ละดัชนีชี้วัด

ดัชนีองค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัด	คะแนน สำหรับการ ประเมิน	น้ำหนักความ จำเป็นสำหรับ ความเป็นมือ อาชีพ	คะแนน รวม
1. ความรู้ด้าน เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม	1.1 ด้านเศรษฐศาสตร์จุลภาค	10	2	20
	1.2 ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาค	10	2	20
	1.3 ด้านศิลปวัฒนธรรม	10	2	20
	1.4 ด้านการบริหารองค์กรและทีมงาน	10	2	20
	1.5 ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	10	2	20
	1.6 ด้านการตลาด	10	1	10
	1.7 ด้านประวัติศาสตร์โลก	10	2	20
	1.8 ด้านสังคมศาสตร์ทั่วไป	10	2	20
	1.9 ด้านประวัติศาสตร์ไทย	10	2	20
	1.10 ด้านเศรษฐกิจการเมือง	10	2	20
2. ความรู้พื้นฐาน ทางการเมือง	2.1 ด้านการเมืองการปกครองไทย	10	2	20
	2.2 ด้านประวัติศาสตร์การเมืองทั่วไป	10	2	20
	2.3 ด้านประวัติศาสตร์การเมืองไทย	10	2	20
	2.4 ด้านหลักรัฐศาสตร์ทั่วไป	10	2	20
	2.5 ด้านปรัชญาและแนวคิดทางการเมือง	10	2	20
	2.6 ด้านจริยธรรมการเมือง	10	3	30
3. ความรู้ทางด้าน สื่อสารมวลชน	3.1 ด้านบทบาทหน้าที่และอุดมการณ์ของ สื่อมวลชน	10	3	30
	3.2 ด้านการสื่อข่าว	10	3	30
	3.3 ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ สื่อมวลชน	10	3	30
	3.4 ด้านวิวัฒนาการสื่อสารมวลชน	10	2	20
	3.5 ด้านการวิพากษ์	10	2	20
	3.6 ด้านกฎหมายเกี่ยวกับสื่อมวลชน	10	3	30

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ดัชนีองค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัด	คะแนน สำหรับการ ประเมิน	น้ำหนักความ จำเป็นสำหรับ ความเป็นมือ อาชีพ	คะแนน รวม
4. ความรู้ด้าน กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับ การเมือง	4.1 ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ	10	3	30
	4.2 ด้านกฎหมายเลือกตั้ง และพรรค การเมือง	10	2	20
	4.3 ด้านกฎหมายทั่วไป	10	2	20
	4.4 ด้านกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรอิสระ	10	2	20
5. ทักษะเชิง กระบวนการข่าว	5.1 ทักษะด้านการสื่อสาร	10	3	30
	5.2 ทักษะด้านการจับประเด็นและสรุป ประเด็นข่าว	10	3	30
	5.3 ทักษะด้านการคิดเชิงวิเคราะห์	10	3	30
	5.4 ทักษะด้านการสัมภาษณ์	10	3	30
	5.5 ทักษะด้านการเขียน	10	3	30
	5.6 ทักษะด้านการคิดเชิงวิพากษ์	10	3	30
	5.7 ทักษะด้านการใช้ภาษาไทย	10	3	30
	5.8 ทักษะการประเมินคุณค่าข่าว	10	3	30
	5.9 ทักษะการวิเคราะห์/เข้าใจผู้รับสาร	10	3	30
6. ทักษะเชิงเทคนิค และการจัดการ	6.1 ทักษะด้านการถ่ายภาพ	10	2	20
	6.2 ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เทคโนโลยี การสื่อสาร	10	3	30
	6.3 ทักษะด้านการสร้างและรักษา ความสัมพันธ์กับผู้อื่น	10	3	30
	6.4 ทักษะด้านการบริหารเวลา	10	3	30
	6.5 ทักษะการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า	10	3	30
	6.6 ทักษะด้านการใช้อังกฤษ	10	2	20
	6.7 ทักษะด้านการคิดเชิงกลยุทธ์	10	2	20
	6.8 ทักษะด้านการทำข่าวเชิงสืบสวน สอบสวน	10	3	30

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ดัชนีองค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัด	คะแนน สำหรับการ ประเมิน	น้ำหนักความ จำเป็นสำหรับ ความเป็นมืออาชีพ	คะแนน รวม
7. บุคลิกลักษณะ พิเศษสำหรับ ผู้สื่อข่าว	7.1 การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อน้ำที่	10	3	30
	7.2 การเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อสังคม	10	3	30
	7.3 การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	10	3	30
	7.4 การเป็นผู้มีความวิริยะอุตสาหะ	10	3	30
	7.5 การเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	10	3	30
	7.6 การเป็นผู้มีความกล้าต่อสู้กับความไม่ ถูกต้อง/ความอยุติธรรม	10	3	30
8. บุคลิกลักษณะ เฉพาะสำหรับ ผู้สื่อข่าว	8.1 การเป็นผู้มีความสุภาพอ่อนน้อม	10	3	30
	8.2 การเป็นผู้มีจรรยาบรรณต่อข่าว	10	3	30
	8.3 การเป็นผู้มีจินตนาการ	10	2	20
	8.4 การเป็นผู้มีความกระตือรือร้น	10	3	30
	8.5 การเป็นผู้รู้จักกาลเทศะ	10	3	30
	8.6 การเป็นผู้มีความอยากรู้อยากเห็น	10	3	30
	8.7 การเป็นผู้มีความอดทน	10	2	20
	8.8 การเป็นผู้มีความช่างสังเกต	10	3	30
9. บุคลิกลักษณะ พื้นฐานสำหรับ ผู้สื่อข่าว	9.1 การได้รับการฝึกอบรมทางวิชาชีพ	10	3	30
	9.2 การประกอบอาชีพผู้สื่อข่าวเต็มเวลา	10	3	30.
	9.3 การเป็นผู้สำเร็จการศึกษาด้านวารสาร ศาสตร์/สื่อสารมวลชนหรือรัฐศาสตร์	10	2	20
10. ค่านิยมในสิทธิ เสรีภาพและ อุดมการณ์ สื่อสารมวลชน	10.1 การมีความยึดมั่นและเคารพในหลัก สิทธิมนุษยชน	10	3	30
	10.2 การมีความยึดมั่นในบทบาทการ นำเสนอความจริงต่อสังคม	10	3	30
	10.3 การมีความยึดมั่นในความยุติธรรม	10	3	30
	10.4 การมีความยึดมั่นในหลักสิทธิเสรีภาพ	10	3	30
	10.5 การมีความยึดมั่นในการมีอิสระทาง ความคิด	10	3	30

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ดัชนีองค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัด	คะแนน สำหรับการ ประเมิน	น้ำหนักความ จำเป็นสำหรับ ความเป็นมืออาชีพ	คะแนน รวม
	10.6 การมีความยึดมั่นในบทบาท “สุนัขเฝ้ายาม” (watch dog)	10	3	30
	10.7 การมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพผู้สื่อข่าว	10	3	30
	10.8 การมีความเชื่อมั่นในตนเอง	10	3	30
	10.9 การมีความยึดมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตย	10	3	30
11. พฤติกรรมอันพึงประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าว	11.1 การแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างสม่ำเสมอ	10	3	30
	11.2 การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	10	3	30
	11.3 การปฏิบัติงานตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณของวิชาชีพ	10	3	30
	11.4 การไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล	10	3	30
	11.5 การนำเสนอข่าวโดยอาศัยการแสวงหาข้อมูลอย่างรอบด้านและถูกถ้วน	10	3	30
	11.6 การปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางความคิด	10	3	30
	11.7 การรักษาความลับของแหล่งข่าวตามข้อตกลง	10	3	30
	11.8 การถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงานอย่างสม่ำเสมอ	10	3	30
	11.9 การวางตัวเป็นกลาง	10	3	30
	11.10 การละเว้นไม่อาศัยตำแหน่งทางวิชาชีพเพื่อแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้อง	10	3	30

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ดัชนีองค์ประกอบ	ดัชนีชี้วัด	คะแนน สำหรับการ ประเมิน	น้ำหนักความ จำเป็นสำหรับ ความเป็นมือ อาชีพ	คะแนน รวม
12. แรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ	12.1 การมุ่งมั่นสร้างความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพแก่ตนเอง	10	3	30
	12.2 การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นผลสำเร็จตามเป้าหมายและเวลาที่กำหนด	10	3	30
	12.3 การมุ่งสร้างผลงานข่าวให้เป็นที่ยอมรับแก่สาธารณชน	10	3	30
	12.4 การมุ่งสร้างองค์กรที่ตนสังกัดให้มีชื่อเสียงเป็นที่น่าเชื่อถือและยอมรับต่อสังคม	10	3	30
	12.5 การมุ่งหวังประกอบวิชาชีพผู้สื่อข่าวในระยะเวลายาวนาน	10	2	20
	12.6 การได้รับรางวัลที่แสดงถึงความสำเร็จในวิชาชีพ	10	2	20
รวม				2,240

จากตารางที่ 5.1 เป็นข้อเสนอตัวแบบดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทย ซึ่งประกอบด้วยดัชนีองค์ประกอบ 12 องค์ประกอบ มีดัชนีชี้วัดรวมทั้งสิ้น 85 ดัชนี ทั้งนี้ในแต่ละดัชนีชี้วัดนั้นได้กำหนดค่าคะแนนในการประเมินไว้ที่คะแนนเต็ม 10 คะแนน แต่จะมีการถ่วงน้ำหนักตามความจำเป็นของแต่ละดัชนี ซึ่งไม่เท่ากัน ดังปรากฏรายละเอียดที่แสดงไว้ตามตารางข้างต้น

สำหรับการถ่วงน้ำหนักในแต่ละดัชนีนั้นได้พิจารณาจากคะแนนคำตอบในตารางที่ 4.13-4.15 ของบทที่ 4 ซึ่งได้มีการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยตามรายชื่อของแต่ละดัชนีชี้วัดไว้แล้ว ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากความหมายที่ปรากฏตามตารางที่ 4.13-4.18 นั้นพบว่า มีคำตอบ

เพียง 3 ระดับเท่านั้น ได้แก่ จำเป็นมากที่สุด จำเป็นมาก และจำเป็นปานกลาง ดังนั้น จึงนำระดับความจำเป็นที่กลุ่มตัวอย่างโดยรวมให้คำตอบไว้มากำหนดเป็นค่าน้ำหนัก ในตัวแบบดัชนีชี้วัดตามที่เสนอไว้ในบทนี้ โดยกำหนดให้

กรณีจำเป็นมากที่สุด	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	3
กรณีจำเป็นมาก	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	2
กรณีจำเป็นปานกลาง	ให้ค่าน้ำหนักเท่ากับ	1

เกณฑ์การประเมินและวิธีการคำนวณ

จากตัวแบบดัชนีชี้วัดความเป็นวิชาชีพของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยที่นำเสนอไว้ข้างต้น หากจะนำไปดำเนินการต้องมีการกำหนดเกณฑ์การวัด และวิธีการคำนวณค่าคะแนน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาขอเสนอเกณฑ์การประเมินและวิธีการคำนวณค่าคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การประเมิน

0.00 - 19.99	ความเป็นมืออาชีพระดับต่ำมาก
20.00 - 39.99	ความเป็นมืออาชีพระดับต่ำ
40.00 - 59.99	ความเป็นมืออาชีพระดับปานกลาง
60.00 - 79.99	ความเป็นมืออาชีพระดับสูง
80.00 - 100.00	ความเป็นมืออาชีพระดับสูงมาก

วิธีการคำนวณค่าคะแนน

ในการประเมินระดับความเป็นวิชาชีพ (มืออาชีพ) ของผู้สื่อข่าวการเมืองไทยนั้น ผู้ศึกษาขอเสนอวิธีการคำนวณค่าคะแนน ดังนี้

1. คำนวณค่าคะแนนตามแต่ละดัชนีชี้วัดของทุกดัชนีองค์ประกอบนำคะแนนที่ได้คูณด้วยค่าน้ำหนักที่ถ่วงไว้ตามที่กำหนดก็จะได้ค่าคะแนนของแต่ละดัชนีชี้วัดตามองค์ประกอบต่างๆ
2. รวมคะแนนทั้งหมดจากทุกดัชนีชี้วัด ซึ่งคะแนนรวมทุกรายการมีคะแนนเต็ม 2,240 คะแนน
3. นำคะแนนรวมที่ได้จากการรวมคะแนนในทุกดัชนีชี้วัดมาคำนวณตามสูตร ดังนี้

ระดับความเป็นมืออาชีพ (Level of Professionalism)

$$= \frac{K1+K2+K3+K4+S1+S2+T1+T2+T3+T4+V+B+M}{2240} \times 100$$

โดยที่ K 1 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

K 2 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 2 ความรู้พื้นฐานทางการเมือง

K 3 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 3 ความรู้ด้านสื่อสารมวลชน

K 4 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 4 ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง

S 1 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 5 ทักษะเชิงกระบวนการข่าว

S 2 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 6 ทักษะเชิงเทคนิคและการจัดการ

T 1 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 7 บุคลิกลักษณะพิเศษสำหรับผู้สื่อข่าว

T 2 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 8 บุคลิกลักษณะเฉพาะสำหรับผู้สื่อข่าว

T 3 = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 9 บุคลิกลักษณะพื้นฐานสำหรับผู้สื่อข่าว

V = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 10 ค่านิยมในสิทธิเสรีภาพและอุดมการณ์สื่อสารมวลชน

B = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 11 พฤติกรรมอันพึงประสงค์สำหรับผู้สื่อข่าว

M = คะแนนรวมขององค์ประกอบที่ 12 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางวิชาชีพ

จากนั้นให้นำค่าคะแนนที่คำนวณได้ ซึ่งจะมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ไปเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ข้างต้น ก็จะทราบถึงระดับความเป็นมืออาชีพของบุคคลนั้นๆ ที่ได้รับการประเมิน